

El començament del compte enrere

L'escalada de tensió protagonitzada pels dos socis de la coalició CiU ha introduït moltes incerteses en l'horitzó polític català. A més de preveure una ruptura a mig termini, sectors de CDC especulen amb un avançament de les autonòmiques.

Res no tornarà a ser igual. L'escletxa que s'ha obert entre els dos socis de la coalició Convergència i Unió és difícilment salvable. La distància que separa els dos partits nacionalistes fa que a ulls de diversos dirigents d'ambdues formacions, la hipòtesi de ruptura sigui cada dia més factible. Ningú, ni a Convergència ni a Unió, parla de ruptura immediata, però tampoc ningú dubta que els esdeveniments de la setmana passada han situat la coalició en un punt sense retorn que ha acostat molt la data de ruptura. Les veus que clamen pel trencament immediat han guanyat molts adeptes al si d'ambdós partits, però les crides públiques a la calma s'imposen de moment en els dos cantons del carrer de València, a l'espera d'estudiar amb més repòs la situació. Ningú no vol aparèixer a la foto com el responsable del trencament però no hi ha cap dirigent de cap dels dos partits que pugui predir quant durarà el matrimoni nacionalista.

La crisi va quedar tancada en fals mitjançant dos comunicats, un emès per Unió i l'altre per Jordi Pujol, que constataren que els problemes de fons continuen vigents. La nota transatlàntica del president de Generalitat, difosa mentre era de viatge a Centramèrica, així ho evidenciava: "el to i part del contingut del comunicat d'Unió del dia 25 podia fàcilment reobrir la polèmica. El president ho lamenta, però és voluntat seva no deixar-se arrossegar. Entén

que fer-ho no seria responsable". Per responsabilitat, Pujol ha decidit no anar, per ara, més enllà. Aquesta vegada però, segons afirmen fonts properes, Pujol s'ha sentit traït personalment per Duran i Lleida. "Al president li dol especialment que Unió hagi escollit com a tema de discrepància la llengua", assegura un dirigent de Convergència, que recorda que la desavinença la va mani-

Alguns dirigent de CDC són partidaris de la ruptura amb Unió mentre Pujol encara estigui a la Generalitat, abans que decideixi retirar-se.

festar Duran justament en sortir del despatx del president.

Unió, però, per la seva banda, nega que hi hagi cap desacord pel que fa a la proposta lingüística, i atribueix la crisi a les "inquietuds successòries" que mantenen dirigents de CDC com Felip Puig, Joan Maria Pujals, Joaquim Triadú, o Artur Mas, que, segons els demòcratacristians estan interessats a enfrontar Pujol amb Unió per precipitar una ruptura i "eliminar" Duran Lleida de la cursa del postpujolisme. Indepen-

dentment de les causes concretes de la polèmica, el fet és que aquesta crisi ha arribat quan encara no havia cicratitzat la ferida que es va obrir a la coalició després del congrés d'Unió. En aquella ocasió, la voluntat dels demòcratacristians d'impulsar l'anomenada "olivera nacional", així com unes referències al postpujolisme fetes per Duran en la seva intervenció congressual, van irritar Convergència.

Data de caducitat. La viabilitat de la coalició ja tenia data de caducitat abans de la crisi de la setmana passada. A ulls d'alguns dirigents de Convergència, la hi va posar Duran i Lleida, en una entrevista publicada a *La Vanguardia* el passat mes de desembre, quan va assegurar: "quan Pujol no hi sigui, haurà de canviar la nostra relació política amb Convergència Democràtica". Quan el líder demòcratacristià deia aquestes paraules, no parlava de trencar la coalició, però expressava el seu convenciment que sense Pujol com a àrbitre, la convivència amb el soci esdevindria gairebé impossible. El que Duran deia en públic en aquella entrevista és el mateix que pensa la major part dels dirigents de CDC, tot i que fins ara només ho reconeixien en privat. Però els darrers esdeveniments poden precipitar la decisió.

La crisi ha fet que bona part de la cúpula de CDC s'hagi convençut que la coalició difícilment tindrà continuïtat, ja que no es tracta d'un problema de millorar

els instruments de diàleg o de coordinació sinó un problema de voluntats. Seguint amb aquest argument, una part de la direcció de CDC considera que si la hipòtesi de divorci és inevitable, els costos d'aquesta ruptura serien menors si es produïa amb Jordi Pujol encara actiu, i no esperar a la seva retirada de la vida política, que segons aquests dirigents, és el calendari que tenen previst els democratacristians. "Trencarem quan a nosaltres ens interessi, no quan els interessi a ells", advertia un responsable del partit convergent. Aquests dirigents ja havien pressionat el president de la Generalitat en aquest sentit abans de la crisi de la setmana passada, i vist el que ha passat, encara consideren més urgent aquesta mesura. Mesura que reconeixen que pot ser traumàtica però la consideren un mal menor que el cartell electoral que té Pujol permetria de superar sense massa cost.

Avançar les autonòmiques?

En l'actualitat, una ruptura amb Unió deixaria Jordi Pujol sense majoria al Parlament de Catalunya. Els dirigents de CDC partidaris del trencament assenyalen aquest fet com el principal impediment que fa que Pujol no opti per trencar. Però per superar aquest entrebanc, no descarten la possibilitat d'avançar les eleccions autonòmiques a la primavera de l'any que ve, en les quals Convergència es presentaria en solitari amb Pujol de cap de cartell.

No obstant això, les veus a favor de la separació no són unànimes. El sector de Convergència més vinculat a l'àrea institucional del govern, manifesta una posició més conciliadora, tal com ha demostrat el conseller de Presidència Xavier Trias. En aquesta línia també se situa bona part del grup parlamentari català a Madrid, encapçalat per Joaquim Molins. En aquests dos àmbits —als quals pertanyen els dirigents de CDC que mantenen un contacte diari amb responsables d'Unió—, es considera que mal-

grat les desavinences que hi ha actualment al si de la coalició, la responsabilitat política de CiU està per sobre i la ruptura tindria uns costos massa elevats. La solució, per aquest sector, és mirar de reconduir les relacions entre els dos socis de la coalició, fins i tot, si cal, refundant-la, com ha demanat Joaquim Molins.

Entre aquestes dues posicions, Jordi Pujol va mantenir durant la setmana passada la distància justa que li permetia el seu viatge centramericà, sense donar indicis de decantar-se per cap de les dues. Tot i això, els seus col·laboradors consideren que el president de la Generalitat es debat entre la responsabilitat que li atorga estar al capdavant d'un govern, que el manté en el pragmatisme, i la que té com a president de CDC, que l'obliga a buscar solucions per la situació actual.

Mentrestant, entre les files d'Unió la indignació pels esdeveniments de la setmana passada és palpable. Els democratacristians consideren que la crisi ha estat manipulada i amplificada

per un sector de CDC que ha aconseguit instrumentalitzar Pujol. La direcció d'Unió tenia previst redactar un comunicat més dur que no el text que finalment va veure la llum. Aquest comunicat nonat, el contingut del qual no han volgut revelar els democratacristians, podria haver exigít a Pujol una rectificació de les seves declaracions i hauria situat les relacions entre ambdós partits en un punt de difícil retorn. Els democristians opten per mantenir la coalició, però demanen millorar alguns aspectes del seu funcionament.

Aquests dies diversos dirigents d'Unió recordaven que recentment la Joventut Nacionalista de Catalunya, la branca juvenil de CDC, va criticar obertament la consellera de Justícia, Núria de Gispert, d'Unió, per la polèmica sobre el reglament d'adopcions i per la negativa a reconèixer les parelles de fet. En aquella ocasió, recorden els democratacristians, no es va obrir al si de la coalició una crisi com l'actual.

Després de la darrera crisi, la distància entre Jordi Pujol i Josep A. Duran i Lleida ha augmentat. Per alguns dirigents de CDC, ja és insalvable.

Pere Martí